

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Petri Petiti Philosophi & Doctoris Medici, Miscellaneorum Observationum Libri quatuor

Petit, Pierre

Trajecti ad Rhenum, 1682

Cap. II. Quorundam Galeni librorum inscriptio mutila, ex Philopono
suppletur.

urn:nbn:de:hbz:466:1-13245

constet, ridiculae personae, & comici dramatis specimen fuisse Homeri *Margiten*. Aliquem enim multa malo suo didicisse, non est materia risus, sed miserationis.

CAPUT II.

Quorundam Galeni librorum inscriptio mutila, ex Philopono suppletur.

EXstant Galeni libri hoc titulo, *περὶ τῶν προσδοκῶν τόπων*, hoc est, *de locis affectis*: Ita enim interpretes vertunt; Barbari, *de Ingenio*; Rabbi Moses in *Aphorismis*, *scientiarum libros* vocat. In quo sibi aquam hærere Hieronymus *Mercurialis* ingenue fatetur, lib. 3. *Var. lectionum*, nec se videre rationem, nec divinare posse ejusmodi appellationis. Mihi vero (ut obiter dicam) hæc ratio esse videtur, quod *Galenus* in iis libris methodum tradit, quæ ex necessariis signis, quæ Græci *τεκμήρια*, Medici *παθολογικὰ* vocant, quæ corporis intus particula laboret, dignosci possit: ejusmodi enim methodus scientiam parit, quippe certam & necessariam cognitionem ex signis alicui parti propriis. Qua etiam causa impulsæ Arabes videntur, ut ea volumina, ab ingenio inscriberent; quod præstantissimum humanæ rationis opus *ἀπόδειξις* arbitrentur. Quemadmodum & Rabbi ille *Moses* hanc ipsam tractationem *scientiarum libros* vocasse non immerito existimetur, quod *Galenus* in eo opere potissimum, philosophi partes egregie impleat: qui in aliis vix censuram *Avissenna* effugiat, arguentis eum, *de ramis quidem gustasse multum, radices autem ignorasse scientiæ*. Existat hæc censura in libro ejus nono, de *Natura animalium* cap. 1. Et hæc, ut

dixi, obiter quidem, nec abs re tamen: nunc quamobrem titulum eorum librorum, quem excusi omnes codices præferunt, mutilum existimem, dicam.

Cum Joannis Grammatici, qui & Philoponus dicitur, libros *disputationum contra Proclum, de Æternitate Mundi* legem, incidi in quendam locum ubi Galenum citat ἐν τῇ διαγνωσικῇ, nempe in solutione nonæ dubitationis; Verba ejus hæc sunt: Τέταρτον, τὴν μήτραν ζῶον εἶναι Πλάτων ὑπέληφεν ὅπερ ὡς ἔστι ψεῦδος, ἰκανῶς ἐν τῇ διαγνωσικῇ τῷ Γαληνῷ ἀποδέδεικται. i. Quarto: uterum muliebrem esse animal Plato existimavit: quod esse mendacium, abunde in *Diagnostica a Galeno demonstratum est*. Eo loco Philoponus aliquod Platonis opiniones παρακεινδυνευμένως, ut ipse autumat, falsas recenset adversus Proclum, de quorundam divini ejus philosophi verborum sententia nimis anxium, eaque loca dedita opera interpolantem, ne magistrum alicubi errasse cogeret fateri, tanquam hic ἀναμάρτη! fuisse. Hos inter errores Platonis hunc etiam notat, quo uterum muliebrem, in Timæo, alterum esse animal in animali disputat, propria cupiditate incitari, & dum vehementius indignatione oberrat, gravium morborum causas mulieribus afferre. Αἱ δὲ ἐν ταῖς γυναιξὶν μήτραι τε καὶ ὑσέξαι λεγόμεναι, δι' αὐτὰ ταῦτα, ζῶον ἐπιθυμητικὸν ἐὼν τῆς παιδοποιίας, ὅταν ἀκχερον παρὰ τὴν ὄραν χρόνον πολὺν γίνηται, χαλεπῶς ἀγανακτοῦν φέρεται, καὶ πλανώμενον πᾶντ' ἐκ τῶ σῶμα, τὰς τῆς πνεύματος διεξόδους ἀποφράττον, ἀναπνεῖν ἐκ ἐῶν, εἰς ἀπορίας τὰς ἐσχάτας ἐμβάλλει, καὶ νόσους παντοδαπὰς ἄλλας παρέχει. i. Ea pars qua in mulieribus uterus & vulva nuncupatur, cum sit animal prolem generare cupiens, si intempestive diuque infructuosum fuerit, succensens ægre fert, erransque per totum corpus, & spiritus meatum obstruens, nec respirare sinens, in extremam anxietatem dejicit, ac morbos alios complures creat. Cœpi igitur mecum cogitare, num quod Galeni opus exstaret titulo τῆς διαγνωσικῆς, sed non diu cogitandum fuit; nul-

lum

lum enim hujusmodi exstare, aut a Galeno fuisse conscriptum satis constat, præter quidem hos *περὶ πεπονθέντων τόπων* libros. Quare statim suspicio animum percussit, non alios a Philopono ibi intelligi, hoc præsertim argumento, quod Galenus in sexto eorum librorum, modo allata Platonis verba adscribit de utero muliebri, ad hoc, ut falsam esse opinionem doceat. Ex quo quidem conjectare licet hanc fuisse integram eorundem voluminum inscriptionem in bonis libris, quos Philoponus viderat; *Περὶ τῆς διαγνωστικῆς μεθόδου τῶν πεπονθέντων τόπων*, sive *παχόντων*. i. *De Methodo dignoscendi locos affectos*, supple, corporis humani. Et perquam verisimile est voluisse Galenum ut libros *θεραπευτικῆς μεθόδου*; sic & libros *διαγνωστικῆς μεθόδου τῶν πεπονθέντων τόπων*, suo nomine apud posteros exstare. Confirmat hanc conjecturam Galenus ipse statim initio eorum librorum: *Ὅτι οὐκ ἔστι οὐδὲν τι τὸ πρὸς τὰς ἰάσεις ἔστι χερίσμιμον, ἐκ τῆς ἰατρικῆς γνώσεως* (supple *διαγνωστικῆς τῆς κατὰ τόπους παθῶν*) *ἐν τῇ θεραπευτικῇ μεθόδου πραγματεία δηλεῖται· νυνὶ δὲ μένον, ὅπως ἂν τις διαγνώσκῃ τὰ πάσχοντα μέρη πρόκειται σκοπεῖν*. Totum Galeni locum ab initio Latine adscribere placeat: *Non solum recentiores Medici: sed veterum quoque non pauci, corporis particulas, locos nominare consueverunt: ac quam diligentissime affectus ipsis evenire solitos, dignoscere studuerunt: propterea quod pro locorum differentia, curationem quoque variari contingit. Sed quam utilis ad curationem sit hujusmodi notitia, in eo libro, quem de curandi via & ratione conscripsimus videre est. Nunc vero, quomodo affecta particulae possint discerni, explicare duntaxat proposuimus.* His verbis clare Galenus suum in iis libris propositum declararat; nempe velle se rationem tradere, qua quis certis indiciis partes affectas dignoscat, non de ipsis partibus, considerare. Unde aliud pro eadem conjectura argumentum sumitur. Quippe non de ipsis partibus affectis ibi agit Galenus: sed de modo & ratione discernendi, quæ particu-

la, quoque in morbo affecta sit. Ergo non Περὶ πεπονθό-
 τον λόπων, sed περὶ διαγνώσεως, vel διαγνωστικῆς μεθόδου
 τῶν πεπονθότων λόπων inscribi ii libri debuerunt. Hincque
 etiam non immerito aliquis suspicetur, mutilatum eadem
 ratione Philoponi locum illum, quo Galenum citat, ac sic le-
 gendum; ἐν τῇ διαγνωστικῇ μεθόδῳ τῶν πεπονθότων τόπων.
 Nisi potius dicendum est, hunc non nisi priora tituli verba
 brevitatis causa posuisse, quod satis ex hoc initio, opus
 istud Galeni singulare designatum putaret.

C A P U T III.

*Eadem opera Galeno in libri alterius inscriptione
 commodata.*

Uspicor & titulum libri Galenici, Ὅτι τὰ τῆς
 ψυχῆς ἢ ἐπιταί τῇ τῆ σώματι κέρως. Quod animi
 mores sequantur temperamentum corporis: non
 esse integrum. Quis credat Galenum virum
 spectatæ probitatis & prudentiæ, & quod ca-
 put est, in libris philosophorum, atque in primis Platonis non
 perfunctorie versatum, id sibi argumenti usquam propo-
 sisse ad scribendum, quo maximum universæ moralis di-
 sciplinæ principium, liberum scilicet arbitrium, unaque
 philosophiam funditus iret eversum. Nam si mores animi
 simpliciter & citra exceptionem nativam corporis inda-
 lem ac temperamentum sequuntur, non video quid pro-
 sint præcepta sapientiæ, & leges quæ corporis naturam mu-
 tare non possunt. Frustra Socrates ad amicos Zopyrum
 irridentes physiognomonem, quod se hebeti ingenio, &
 libidinosum pronunciasset, emendatam sibi philosophiæ
 studio naturam dixisset. Frustra Cicero in lib. de Fato, de
 altero philosopho scriberet: Stilponem Megaricum philoso-
 phum,